

Zo gezegd, zo toegezegd?!

Een onderzoek naar het nakomen van toezeggingen
aan de gemeenteraad

Rekenkamer gemeente Dronten
September 2012

“Zo gezegd, zo toegezegd?!”

Een onderzoek naar het nakomen van
toezeggingen aan de gemeenteraad

Rekenkamer gemeente Dronten
September 2012

VOORWOORD

Voor u ligt het tweede rapport van de rekenkamer van de gemeente Dronten met als opschrift "Zo gezegd, zo toegezegd?!". De rekenkamer heeft bewust gekozen voor een onderzoek waarbij de uitkomsten mogelijk direct invloed hebben op het verder professionaliseren van de raad. Tijdens het onderzoek is veel werk verzet door de onderzoeker en betrokkenen. Lopende het onderzoek zijn al veel effecten opgetreden. Wij danken iedereen voor de plezierige samenwerking.

Namens de leden van de rekenkamer,

Otto Paans
Voorzitter

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1 FOCUS VAN HET ONDERZOEK	4
1.2 AFBAKENING EN BEGRIPPEN	5
1.3 AANPAK VAN HET ONDERZOEK	5
1.4 LEESWIJZER.....	5
2. NORMENKADER EN ONDERZOEKSMODEL	6
2.1 NORMENKADER.....	6
2.2 ONDERZOEKSMODEL	6
3. DE (TE VOLGEN) WERKWIJZE	8
4. DE PRAKTIJK	9
4.1 INLEIDING.....	9
4.2 AANTAL GEDANE EN NAGEKOMEN TOEZEGGINGEN.....	9
4.3.1 <i>Het formuleren van de toezegging in de vergadering</i>	10
4.3.2 <i>Uitzetten van toezeggingen in de organisatie en monitoring van de voortgang</i>	11
4.3.3 <i>Nakomen van de toezeggingen</i>	11
5. BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN	13
5.1 INLEIDING	13
5.2 BEANTWOORDING DEELVRAGEN	13
5.3 BEANTWOORDING HOOFDVRAAG	15
BIJLAGE I: GEÏNTERVIEWDE/GESPROKEN PERSONEN	16

1. Inleiding

1.1 Focus van het onderzoek

De raad heeft een kaderstellende en controlerende rol jegens het college van B&W. Aan deze rollen geeft de raad onder andere uiting in raads- en commissievergaderingen. In deze vergaderingen verzoekt de raad om informatie, stelt hij kaders en controleert hij het college over de uitvoering van het beleid. Dit proces resulteert regelmatig in een toezegging van het college aan de raad. Om de raad in staat te stellen zijn rol goed te vervullen moet de raad erop kunnen vertrouwen dat toezeggingen worden nagekomen. Gezien het belang van het nakomen van toezeggingen heeft de Rekenkamer van de gemeente Dronten besloten een onderzoek te doen naar het nakomen van door het college gedane toezeggingen.

De aanleiding van het onderzoek ligt vooral in het belang van het zorgvuldig omgaan met het instrument. Vooraf aan het onderzoek is geen directe aanleiding gevonden dat het proces rondom toezeggingen niet goed georganiseerd zou zijn.

Met dit onderzoek heeft de Rekenkamer de volgende doelstellingen:

- het vergroten van het inzicht in de nakoming van toezeggingen aan de raad enerzijds en inzicht in de kwaliteit van de informatievoorziening hierover aan de raad anderzijds, en;
- het zoeken van verklaringen voor eventuele gebreken in de nakoming van toezeggingen en de kwaliteit van de informatievoorziening over toezeggingen.

De Rekenkamer wil met dit onderzoek een antwoord vinden op de volgende vraag:

“In hoeverre komt het college van B&W zijn toezeggingen aan de raad na, wat is de kwaliteit van de informatievoorziening hierover aan de raad en welke verklaringen zijn er voor eventuele niet nakoming van toezeggingen en gebrekkige kwaliteit van de informatievoorziening?”

De centrale vraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen:

1. Welke richtlijnen en systemen hanteert het college om toezeggingen te beheersen?
2. Worden toezeggingen tijdig en volledig nagekomen?
3. Wat is de kwaliteit van de informatie aan de raad over uitstaande toezeggingen en wat is inhoudelijke kwaliteit van nagekomen toezeggingen in relatie tot de gedane toezeggingen, zowel feitelijk als procedureel?
4. Is de nagekomen toezegging goed en voor de raad van voldoende niveau?
5. Wat zijn verklaringen voor eventuele gebreken in de nakoming van toezeggingen en/of de kwaliteit van de informatievoorziening aan de raad over toezeggingen?

1.2 Afbakening en begrippen

Onderzoeksperiode

In het onderzoek is met name gekeken naar de huidige situatie in relatie tot de toezeggingen die in de jaren 2009 en 2010 zijn gedaan, zodat deze als spiegel kan worden gebruikt.

Definitie toezegging

Centraal in dit onderzoek staat het begrip toezegging. Dit brede begrip wordt in dit onderzoek afgebakend tot die toezeggingen die staande de vergadering door het college aan de raad worden gedaan. Deze toezeggingen worden veelal mondeling gedaan en vervolgens geregistreerd op een toezeggingenlijst.

1.3 Aanpak van het onderzoek

Om de voor dit onderzoek benodigde gegevens te verzamelen is als volgt te werk gegaan:

- Er zijn documenten bestudeerd met betrekking tot registratie van, bewaking van en informatievoorziening over toezeggingen.
- Er zijn interviews gevoerd met de griffier en de algemeen directeur-secretaris (hierna secretaris). Er is met beide zowel een face to face interview als een telefonisch interview gevoerd.
- Op basis van het werkbestand toezeggingen van de griffier is inzicht verkregen in de toezeggingen in de onderzoeksperiode.
- Er zijn 25 feitelijke toezeggingen bestudeerd
- Bij onduidelijkheden ten aanzien van de ingevulde vragenlijsten over de geselecteerde toezeggingen, is per mail en telefoon over 13 vragenlijsten navraag gedaan bij 8 ambtenaren (sommige ambtenaren waren voor meerdere onderzochte toezeggingen de contactpersoon).
- Er is een groepsinterview met raadsleden gevoerd over hoe zij het proces van het krijgen van een toezegging en het nakomen ervan ervaren en in hoeverre zij verbeterpunten zien. Aan iedere gemeenteraadsfractie is gevraagd hiervoor iemand af te vaardigen. Uiteindelijk waren hier 5 raadsleden van 5 (van de in totaal 7) fracties aanwezig. Deze vijf fracties hebben gezamenlijk 20 van de 25 zetels in de gemeenteraad.

1.4 Leeswijzer

Hierna volgt in hoofdstuk 2 een beschrijving van het normenkader en het onderzoeksmodel waarin de onderzoeksvragen en het normenkader in samenhang worden beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 weergegeven wat is vastgelegd over de te volgen werkwijze ten aanzien van het nakomen van toezeggingen en hoe het proces op hoofdlijnen verloopt. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op het aantal toezeggingen, de mate waarin toezeggingen worden nagekomen en hoe de verschillende stappen in het proces van nakomen in de praktijk verlopen. Ten slotte worden in hoofdstuk 5 de onderzoeksvragen van een antwoord voorzien.

2. Normenkader en onderzoeksmodel

2.1 Normenkader

Voor het onderzoek heeft de Rekenkamer een normenkader geformuleerd. Dit normenkader is op te vatten als 'de meetlat' waarlangs de bevindingen in het onderzoek worden gelegd.

Algemeen uitgangspunt voor het normenkader is dat de raad moet kunnen vertrouwen op het nakomen van door het college gedane toezeggingen en kwalitatief goede verantwoordingsinformatie over uitstaande toezeggingen. Concreet hanteert de Rekenkamer daarbij de onderstaande drie normen. De in de normen centraal staande begrippen worden per norm toegelicht.

Norm 1: Toezeggingen en actiepunten zijn tijdgebonden en specifiek geformuleerd.

- Tijdgebonden: aan de toezegging wordt een termijn gekoppeld. Dat hoeft niet perse in de vorm van een concrete datum te gebeuren, maar mag ook gekoppeld worden aan bijvoorbeeld de behandeling van een beleidsdocument.
- Specifiek: de toezegging is zodanig geformuleerd dat ook na verloop van tijd nog duidelijk is waarop de toezegging betrekking had en wat de ambtelijke organisatie moet leveren.

Norm 2: Het college van B&W komt toezeggingen op tijd en volledig na.

- Op tijd: de toezegging wordt gerealiseerd binnen de termijn die is gesteld bij het doen van de toezegging. Daarbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat een toezegging tijdgebonden dient te zijn geformuleerd.
- Volledig: de toezegging wordt gerealiseerd conform de inhoud van de vraag die ten grondslag heeft gelegen aan de toezegging. Hierbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat bij de formulering concreet wordt aangegeven wat deze omvat.

Norm 3: Het college van B&W informeert de raad volledig, op tijd en op inzichtelijke wijze over uitstaande toezeggingen.

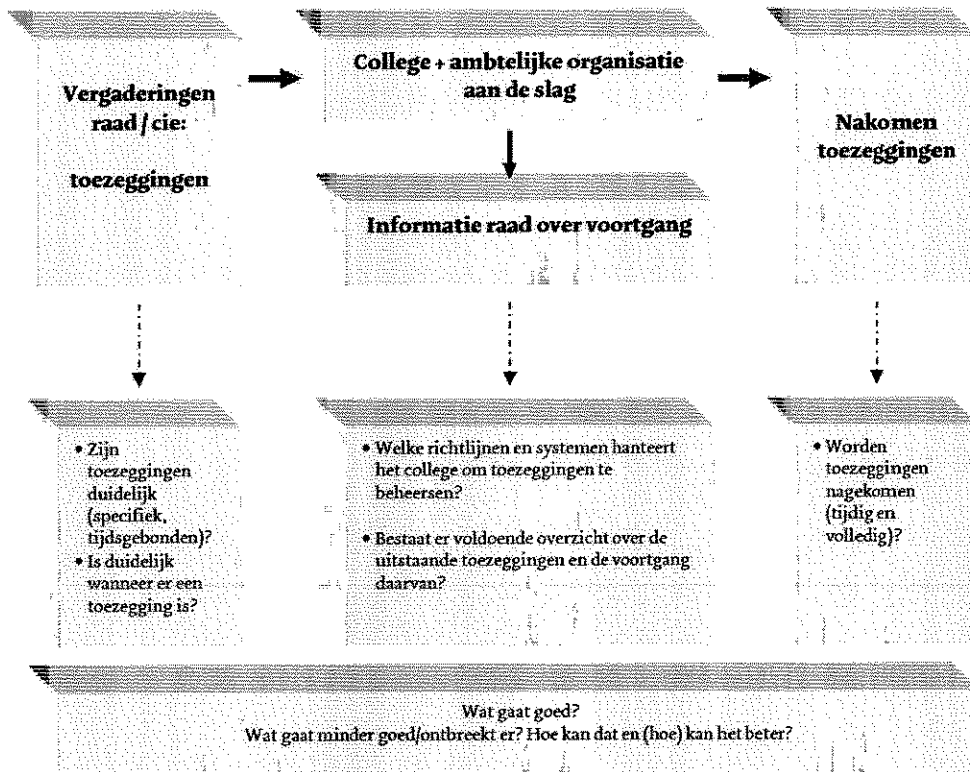
- Volledig: de verstrekte informatie omvat alle relevante informatie. Dit houdt bijvoorbeeld in dat bij een niet tijdige nakoming van een toezegging:
  - wordt uitgelegd waarom de toezegging niet op tijd kan worden nagekomen en
  - wordt aangegeven wanneer de toezegging wél kan worden nagekomen.
- Op tijd: de informatie wordt op een moment verstrekt waarop eventuele bijsturing door de raad nog mogelijk is.
- Inzichtelijk: de verstrekte informatie is helder en eenvoudig gepresenteerd en in de tijd vergelijkbaar.

2.2 Onderzoeksmodel

Op de volgende pagina worden de in het onderzoek centraal staande vragen en normen in samenhang weergegeven in een voor dit onderzoek gehanteerd onderzoeksmodel.

Afbeelding 1: onderzoeksmodel

Afbeelding 1: onderzoeksmodel

3. De (te volgen) werkwijze

Over het doen en nakomen van toezeggingen en de informatievoorziening daarover is niet formeel door de raad iets vastgesteld. Op zich hoeft dit geen probleem te zijn daarom is in het onderzoek door middel van interviews het proces, zoals dat doorgaans verloopt, in beeld gebracht. Deze informele werkwijze ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

1. Na iedere vergadering van raad of commissie verzamelt de griffier de toezeggingen en maakt daar een conceptlijst van.
2. Vervolgens stuurt de griffier de afzonderlijke toezeggingen naar het portefeuillehoudende collegelid en de behandeld ambtenaar.
3. De toezeggingen worden vastgelegd in het 'werkbestand toezeggingen' (hierna werkbestand) van de griffier.
4. Toezeggingen die betrekking hebben op de eerstvolgende vergadering worden gezamenlijk door bestuursondersteuning / griffie bewaakt.
5. Er zijn soms toezeggingen die pas na maanden (kunnen) worden ingelost. Deze toezeggingen worden door de griffier periodiek bewaakt.
6. Iedere presidiumvergadering worden toezeggingen geagendeerd. Maandelijks ontvangt het presidium het overzicht van de toezeggingen van de laatste vergaderingen van raad en commissie.
7. N.B. Het presidium heeft op 29 juni jongstleden besloten om tweemaal per jaar een overzicht te willen zien van alle openstaande toezeggingen. In november 2011 wordt door de griffier voor het eerst volgens methodiek gerapporteerd.
8. Door het toevoegen van het actuele overzicht met (openstaande) toezeggingen aan de presidiumagenda krijgen de collegeleden en de secretaris ook dit overzicht te zien. De raadsleden krijgen dit overzicht niet toegestuurd. Zij hebben in principe wel toegang tot dit overzicht omdat zij de agenda van het presidium kunnen raadplegen.

4. De praktijk

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op hoe in de praktijk het doen en nakomen van toezeggingen en het rapporteren over de voortgang plaatsvindt. Met name is gekeken naar de situatie zoals deze momenteel is, afgezet tegen de wijze van werken in 2009 en 2010. Vervolgens wordt ingegaan op de verschillende processtappen.

4.2 Aantal gedane en nagekomen toezeggingen

Aantal toezeggingen volgens het werkbestand van de griffie

De griffier legt alle door hem genoteerde toezeggingen vast in het werkbestand en houdt daarin bij welke toezeggingen zijn afgehandeld, welke nog open staan en welke te zijner tijd terug moeten keren. Volgens het werkbestand van de griffie zijn er in de onderzoeksperiode 2009 en 2010 in totaal 91 toezeggingen gedaan door het college. Over de totaaltelling van de toezeggingen kan worden opgemerkt dat in dit onderzoek alles dat door een collegelid ten aanzien van een bepaald stuk/agendapunt is toegezegd is samengevoegd tot één toezegging¹. Toezeggingen kunnen voor wat betreft de inhoud sterk verschillen. De ene keer is een toezegging heel praktisch en eenvoudig (bijvoorbeeld dat een bepaalde brief ter inzage wordt gelegd) en een andere keer is een toezegging omvangrijker (bijvoorbeeld het opstellen van beleidsnota).

Tabel 1: aantal en reeds nagekomen toezeggingen 2009 en 2010 volgens het werkbestand

	Raad	Commissie	Totaal
Aantal toezeggingen	19	72	91
Reeds nagekomen	11	65	76
Nog openstaande toezeggingen	8 (waarvan 3 deels)	7 (waarvan 6 deels)	15

Nakomen toezeggingen volgens het werkbestand griffie

Van de 91 toezeggingen uit 2009 en 2010 zijn er volgens het werkbestand van de griffie inmiddels 76 nagekomen en staan er per 15 november 2011 nog 15 toezeggingen open. De toezeggingen die volgens het werkbestand open staan zijn allen onder de aandacht van de griffier. Geregeld informeert de griffier bij de managers en andere ambtenaren naar de stand van zaken. Aangezien niet altijd een einddatum aan het nakomen van toezeggingen wordt verbonden is moeilijk iets te zeggen over in hoeverre toezeggingen tijdig worden nagekomen.

Bij een aantal volgens het werkbestand openstaande toezeggingen is duidelijk dat deze pas op een later tijdstip kunnen worden nagekomen. Van veel openstaande toezeggingen is moeilijk iets te zeggen over de termijn waarop deze zouden moeten zijn nagekomen. Er lijken in ieder geval twee nog openstaande toezeggingen te laat te zijn nagekomen. Aan beide toezeggingen wordt overigens wel gewerkt en zijn ook onder de aandacht van de griffier.

¹ Soms doet een collegelid ten aanzien van een agendapunt meerdere beloften.

Nakomen van de 25 nader bestudeerde toezeggingen

Ten aanzien van de nader bestudeerde 25 toezeggingen is uit de beantwoording in de vragenlijsten op te maken dat er 3 toezeggingen nog niet zijn nagekomen. Wat opvalt is dat deze 3 toezeggingen in het werkbestand van de griffie wel als nagekomen worden aangemerkt. Tevens valt op dat 1 toezegging die in het werkbestand als niet nagekomen worden aangemerkt volgens de beantwoording in de vragenlijsten wel is nagekomen. Het blijkt dus dat van de in totaal 25 nader bestudeerde toezeggingen er in 4 gevallen een verschil in oordeel over het nakomen is tussen het werkbestand en de beantwoording in de vragenlijsten.

Hieruit blijkt dat er op basis van het werkbestand verschil was met de daadwerkelijke afhandeling.

4.3 De stappen in het proces nader bekeken

4.3.1 Het formuleren van de toezegging in de vergadering

Uit het groepsinterview met raadsleden komt naar voren dat het in de vergaderingen niet altijd duidelijk is wanneer er sprake is van een toezegging. Ook hoe de toezegging precies luidt is volgens hen niet altijd duidelijk. Dat er sprake is van een toezegging en hoe deze precies luidt zou beter en explicieter benoemd kunnen en moeten worden. Uit het interview met de griffier komt naar voren dat ooit wel geprobeerd is dit te realiseren. In 2009 is namelijk in het presidium afgesproken dat een toezegging pas een toezegging is wanneer dit door de voorzitter als zodanig wordt benoemd. Dit is een paar maanden volgehouden en daarna weer losgelaten. De griffier dient nu veelal vast te stellen wanneer er sprake is van een toezegging en wat de na te komen toezegging inhoudt.

Volgens de gesproken raadsleden zou duidelijker moeten zijn wat (door de griffier) als toezegging genoteerd wordt. Ook de tijdsduur waarbinnen een toezegging zal worden nagekomen is niet altijd helder. Ten aanzien van de 25 nader bestudeerde toezeggingen blijkt dat er in 7 gevallen een duidelijke termijn gekoppeld was aan de toezegging. Bij de overige 18 bestudeerde toezeggingen was er sprake van geen dan wel een onduidelijke termijn.

In het groepsinterview met de raadsleden wordt ook nog opgemerkt dat raadsleden zich wel de vraag moeten stellen op welk detailniveau zij nog informatie en toezeggingen willen over hele specifieke punten. Met name vanuit het oogpunt van sturen op hoofdlijnen kan detailinformatie overbodig zijn. Aan de andere kant wordt ook opgemerkt dat voor het sturen op hoofdlijnen soms wel detailinformatie nodig is.

Verbeterpunten die uit het groepsinterview met de raadsleden naar voren komen, zijn:

- Er dient in de vergaderingen duidelijker gemarkeerd te worden dat er sprake is van een toezegging en hoe deze luidt. In het gesprek met de raadsleden en het interview met de griffier komt naar voren dat sinds de start van dit onderzoek toezeggingen al wel duidelijker gemarkeerd worden.
- De gedane toezeggingen zouden aan de besluitenlijst kunnen worden toegevoegd.
- Het gaat erom dat duidelijk afgestemd wordt tussen raad en college dat er een toezegging is en wat deze inhoudt. Dit betekent ook dat raadsleden nadrukkelijker zouden kunnen vragen of er sprake is van een toezegging en hoe deze luidt.

4.3.2 Uitzetten van toezeggingen in de organisatie en monitoring van de voortgang

Het uitzetten van de toezeggingen in de organisatie en het monitoren van de voortgang vindt plaats op de manier die in hoofdstuk 3 is beschreven. Bij deze werkwijze worden enkele opmerkingen geplaatst. Samengevat zijn deze kanttekeningen:

1. De in de vergaderingen gedane toezeggingen dienen door de griffier niet alleen naar het portefeuillehoudende collegelid en de behandelend ambtenaar te worden verstuurd. Ook de manager dient deze te ontvangen.
2. De verspreide toezeggingen kunnen concreter worden geformuleerd.
3. De monitoring van de voortgang van het nakomen van toezeggingen kan overzichtelijker.

Ten aanzien van de monitoring van de voortgang dient te worden opgemerkt dat bovenstaande opmerkingen betrekking hebben op de situatie van voor november 2011. Zoals in hoofdstuk 3 reeds is opgemerkt wordt vanaf november 2011 door de griffier volgens een andere wijze gerapporteerd over de voortgang. Tot november 2011 kregen de presidiumleden een overzicht van alle toezeggingen uit raad en commissie van ongeveer de laatste vier maanden en de stand van zaken ten aanzien daarvan. Openstaande toezeggingen die ouder dan vier maanden waren stonden niet op die lijst en werden door de griffier bewaakt en opgenomen met de betreffende ambtenaren. Vanaf november 2011 rapporteert de griffier het presidium twee keer per jaar door middel van een overzicht met alleen alle openstaande toezeggingen.

Rolverdeling

Zowel uit het groepsinterview met de raadsleden als uit het interview met de secretaris komt naar voren dat beter benoemd kan worden wie welke rol heeft in het proces van nakomen van toezeggingen. Uit het groepsinterview met de raadsleden komt naar voren dat de rolverdeling op hoofdlijnen zou moeten zijn dat het college verantwoordelijk is voor het inhoudelijk nakomen van de toezegging. Het feitelijke werk daarvoor wordt gedaan door de ambtelijke organisatie. De griffie voert regie voeren en heeft en geeft overzicht. De griffie is niet verantwoordelijk voor het feitelijke nakomen. De fracties kunnen met een goed overzicht over de (nog niet nagekomen) toezeggingen aan de bel trekken bij het college.

Uit het interview met de secretaris komt naar voren dat de griffie verantwoordelijk is om toezeggingen (indien nodig met een toelichting) uit te zetten bij het college en de managers. Tevens dient de griffie te bewaken of toezeggingen zijn afgedaan en dient de griffie indien nodig te rappelleren. Voor het feitelijke nakomen van de toezegging zijn (bestuurlijk) het college en (ambtelijk) de managers en de directie verantwoordelijk. Bij niet nakomen dient door de griffier een rappel uitgezet te worden bij de wethouder en de manager. Bij een tweede rappel kan de directie ingeschakeld worden. De secretaris geeft expliciet aan dat de griffie niet verantwoordelijk is voor het uiteindelijke nakomen van de toezegging.

4.3.3 Nakomen van de toezeggingen

Zoals hiervoor reeds is aangegeven kan niet met zekerheid worden gezegd dat er –zoals het werkbestand aangeeft- over 2009 en 2010 nog 15 (van de in totaal 91) toezeggingen niet zijn nagekomen. De interpretatieruimte die de geformuleerde toezeggingen bieden, maakt het lastig om aan te geven wanneer en of een toezegging is nagekomen. Toezeggingen die volgens het werkbestand nog niet zijn nagekomen worden gevolgd door de griffier. In het groepsinterview met de raadsleden komt naar voren dat raadsleden er vanuit gaan en de indruk hebben dat

toezeggingen worden nagekomen. Als een collegelid bijvoorbeeld het antwoord op een vraag niet weet, dan zegt het collegelid toe dit uit te zoeken. Dit wordt volgens de raadsleden doorgaans ook nagekomen.

De snelheid waarmee toezeggingen worden nagekomen hangt volgens de raadsleden wel af van de complexiteit van een toezegging. Op de tijdigheid wordt echter niet echt gelet, mede omdat er veelal geen concrete afspraken over worden gemaakt. Er bestaat bij raadsleden de indruk dat toezeggingen ten aanzien van evaluatiemomenten niet altijd op tijd worden nagekomen. Veel toezeggingen worden per mail nagekomen. Bijvoorbeeld snel na een commissievergadering om zo informatie tijdig beschikbaar te hebben en bij de volgende raadsvergadering al te kunnen gebruiken. Het bijhouden of alle toezeggingen zijn nagekomen raakt daardoor wel wat versnipperd. Raadsleden moeten door hun mailbox scrollen om te kijken wat en of alles is nagekomen. Daarbij wordt door de raadsleden opgemerkt dat zij wel zelf hebben verzocht om raadsstukken digitaal te verzenden.

5. Beantwoording van de onderzoeksvragen

5.1 Inleiding

In dit onderzoek is een antwoord gezocht op de volgende hoofdvraag:

“In hoeverre komt het college van B&W zijn toezeggingen aan de raad na, wat is de kwaliteit van de informatievoorziening hierover aan de raad en welke verklaringen zijn er voor eventuele niet nakoming van toezeggingen en gebrekkige kwaliteit van de informatievoorziening?”

Alvorens in paragraaf 5.3 een antwoord te geven op deze hoofdvraag, wordt in paragraaf 5.2 een antwoord gegeven op de –voor de beantwoording van de hoofdvraag geformuleerde– deelvragen.

5.2 Beantwoording deelvragen

1. Welke richtlijnen en systemen hanteert het college om toezeggingen te beheersen?

Zowel door de raad, het college als de ambtelijke organisatie is er niet formeel een procedure vastgelegd ten aanzien van het nakomen van toezeggingen en de informatievoorziening daarover. In het onderzoek is door middel van interviews de informele werkwijze in beeld gebracht. Deze werkwijze is op hoofdlijnen beschreven in hoofdstuk 3.

2. Worden toezeggingen tijdig en volledig nagekomen?

Nog niet alle toezeggingen over de onderzoeksperiode 2009 en 2010 zijn (volledig) nagekomen. Ook worden toezeggingen niet altijd op tijd nagekomen. Het exacte aantal toezeggingen dat nog moet worden nagekomen dan wel te laat wordt nagekomen kan echter niet worden gegeven. Volgens het werkbestand van de griffie zijn 15 van de in totaal 91 toezeggingen nog niet nagekomen. Uit het onderzoek blijkt echter dat het de vraag is of er inderdaad 15 toezeggingen nog moeten worden nagekomen. Dit kunnen er ook minder of meer zijn. De geformuleerde toezeggingen bieden de nodige interpretatieruimte. Het is daardoor moeilijk aan te geven wanneer een toezegging kan worden aangemerkt als nagekomen en/of op tijd nagekomen. In het onderzoek is ook geconstateerd dat er tussen de het werkbestand en de ingevulde vragenlijsten verschillen in oordeel zijn over of een toezegging wel of niet is nagekomen.

Raadsleden geven aan dat het voor hen in de vergaderingen niet altijd duidelijk is wanneer er sprake is van een toezegging en hoe deze precies luidt. Hoewel de raadsleden aangegeven eigenlijk geen goed overzicht te hebben over nagekomen en de nog uitstaande toezeggingen, geven ze aan dat ze de indruk hebben dat toezeggingen doorgaans worden nagekomen. Bij raadsleden bestaat het beeld dat toezeggingen ten aanzien van evaluatiemomenten niet altijd op tijd worden nagekomen. Toezeggingen die volgens het werkbestand van de griffier open staan zijn allen onder de aandacht van de griffier. De griffier bewaakt de voortgang van de toezeggingen.

3. Wat is de kwaliteit van de informatie aan de raad over uitstaande toezeggingen en wat is inhoudelijke kwaliteit van nagekomen toezeggingen in relatie tot de gedane toezeggingen, zowel

feitelijk als procedureel?

De informatievoorziening over uitstaande toezeggingen aan de raad is voor verbetering vatbaar. Van de raadsleden krijgen alleen de leden van het presidium voortgangsinformatie over uitstaande toezeggingen toegezonden. Deze informatie betrof tot november 2011 een maandelijks overzicht met de toezeggingen die in de laatste raads- en commissievergadering zijn gedaan en de stand van zaken van de toezeggingen uit de laatste vier maanden. Op verzoek van de presidiumleden krijgen zij vanaf november 2011 twee keer per jaar een overzicht van alle nog niet nagekomen toezeggingen. Dit overzicht vervangt het overzicht met de stand van zaken over de toezeggingen van de afgelopen vier maanden.

Alle hiervoor genoemde informatie wordt alleen verstrekt aan de leden van het presidium en niet aan alle raadsleden. Hoewel de raadsleden in principe de agenda en stukken van het presidium kunnen raadplegen, zijn de hiervoor genoemde lijsten met informatie over toezeggingen die worden gevoegd bij de presidiumagenda niet bij ieder raadslid bekend. De raadsleden hebben behoefte aan betere en meer informatie over welke toezeggingen nog open staan, wanneer de toezeggingen zijn gedaan en wanneer deze zouden moeten worden nagekomen. Hierbij speelt een rol dat het bij het doen van een toezegging, voor raadsleden niet altijd duidelijk is dat er sprake is van een toezegging, wat deze precies inhoudt, wanneer deze dient te worden nagekomen en hoe deze door de griffier wordt genoteerd. Het niet altijd expliciet markeren van een toezegging in de vergadering en de interpretatieruimte die gedane toezeggingen niet zelden bieden voor wat betreft tijd en inhoud, maken het voor raadsleden lastig om zelf in de gaten te houden en vast te kunnen stellen of hetgeen hen is toegezegd (op tijd) is nagekomen. Om te kunnen beoordelen of de nagekomen toezegging voor de raad van voldoende niveau is, is nodig dat in raads- en commissievergaderingen explicieter, specifiek en meer tijdsgebonden wordt afgesproken wat de bedoeling is. De gesproken raadsleden geven aan dat alle betrokkenen in de vergadering daar een rol bij hebben.

4. Is de nagekomen toezegging goed en voor de raad van voldoende niveau?

Het antwoord op deze vraag zit besloten in het antwoord op de vorige vraag. Voor raadsleden is niet altijd duidelijk of er sprake is van een toezegging, wat deze precies inhoudt en wanneer deze dient te worden nagekomen. Hierdoor is het voor raadsleden lastig om te beoordelen of gedaan is wat is afgesproken.

5. Wat zijn verklaringen voor eventuele gebreken in de nakoming van toezeggingen en/of de kwaliteit van de informatievoorziening aan de raad over toezeggingen?

In dit onderzoek is vooral naar voren gekomen dat er verbetering mogelijk is in het kunnen vaststellen of toezeggingen zijn nagekomen. De oorzaak daarvoor ligt in de eerste plaats in het feit dat in raads- en commissievergaderingen niet altijd duidelijk genoeg gemarkeerd wordt dat er sprake is van een toezegging, wat deze precies inhoudt en wanneer deze moet worden nagekomen. De oorzaak daar weer voor ligt in de 'vergaderstijl' waaraan iedere deelnemer aan de vergadering een bijdrage levert. Om tot meer heldere toezeggingen te komen zou de voorzitter (ondersteund door de griffier) er voor kunnen waken dat toezeggingen duidelijker gemarkeerd worden en dienen raadsleden en collegeleden onderling beter af te stemmen dat er een toezegging is en wat deze inhoudt. In het onderzoek komt naar voren dat er sinds de start van dit onderzoek in raads- en commissievergaderingen al explicieter wordt benoemd dat er sprake is van een toezegging en wat deze inhoudt.

De tweede oorzaak voor het (voor raadsleden) moeilijk kunnen vaststellen of toezeggingen zijn nagekomen, is een gebrek aan informatie over de voortgang van het nakomen van

toezeggingen. Alleen het presidium krijgt informatie over toezeggingen. Deze informatie biedt echter tot dusverre geen totaaloverzicht over de stand van zaken van nog niet nagekomen toezeggingen. Hier is met ingang van november 2011 verandering in gekomen. Nu wordt ook aan het presidium een overzicht verstrekt met de stand van zaken ten aanzien van alle openstaande toezeggingen. Uit het onderzoek blijkt dat ook bij andere raadsleden behoefte bestaat aan zo'n overzicht. Dit is voor raadsleden nodig om vast te kunnen stellen of hetgeen is afgesproken ook wordt nagekomen en om collegeleden erop te kunnen attenderen dat een toezegging nog niet is nagekomen.

Ten aanzien van de informatievoorziening kan worden opgemerkt dat er verbeterpunten naar voren worden gebracht. Er is behoefte aan een beter overzicht hebben over de nog niet nagekomen toezeggingen. Dit overzicht zou periodiek naar de managers kunnen worden gezonden. Daarnaast kunnen toezeggingen na de vergadering worden uitgezet bij zowel collegeleden als de managers (in plaats van behandelend ambtenaren).

5.3 Beantwoording hoofdvraag

Toezeggingen worden door het college serieus genomen. Ze lijken –mede afgaand op het beeld van raadsleden- over het algemeen ook te worden nagekomen. Toezeggingen die volgens het werkbestand van de griffier nog niet zijn nagekomen worden door de griffier gevolgd en geregeld informeert de griffier bij ambtenaren naar de stand van zaken.

Met name door onduidelijkheden over inhoud en tijdstip van nakomen van de gedane toezeggingen is het echter moeilijk om een harde uitspraak te doen of toezeggingen altijd en op tijd worden nagekomen. Ook raadsleden ervaren de onduidelijkheden bij het formuleren van toezeggingen als een te verbeteren punt. Ter verbetering daarvan zou een ieder vanuit zijn of haar rol, hier in raads- en commissievergaderingen alerter op kunnen zijn. Om beter te kunnen volgen in hoeverre toezeggingen zijn nagekomen, is ook de informatievoorziening over (nog niet nagekomen) toezeggingen aan raadsleden een te verbeteren punt. Niet alleen het presidium zou daarover door de griffie geïnformeerd moeten worden. Ook andere raadsleden zouden graag de informatie over de voortgang willen hebben zoals die sinds november 2011 aan het presidium wordt verstrekt. Zodoende zijn zij beter in staat om zelf hun afspraken met het college te monitoren.

Bijlage I: geïnterviewde/gesproken personen

Met onderstaande ambtenaren zijn één of meerdere interviews gevoerd:

- De heer Djimmer Petrusma
- De heer Ronald Kool
- De heer Arjen Hijdra

Onderstaande raadsleden waren aanwezig bij een groepsinterview op 31 oktober 2011:

- Mevrouw O. Nijmeijer (D66)
- Mevrouw M. Plasschaert-Teeuwisse (Leefbaar Dronten)
- Mevrouw M.A. Witteveen-Rigterink (ChristenUnie)
- De heer A. Maris (CDA)
- De heer C.P.M. Hermus (VVD)

Bij de volgende ambtenaren is telefonisch en/of per mail contact geweest om aanvullende vragen te stellen over de ingevulde vragenlijst in het kader van de nadere bestudering van 25 toezeggingen:

- Simone Corjanus
- Ellen Baas
- Pieter Engelsma
- Harry Dubbelaar
- Simone Hol - Wapperom
- Karel van Erp
- B. Kok
- Mariska Wagenaar
- Djimmer Petrusma

